

ВВЕДЕНА НОВА СПЕЦІАЛЬНІСТЬ «ГЕОДЕЗІЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ».

ПРОБЛЕМИ ЗМІНИ та ПРОПОЗИЦІЇ ЇХ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИРІШЕННЯ

УДК 332.01

Валентин БОРОВИЙ,

ректор Університету новітніх технологій (м. Київ),
завідуючий кафедрою «Землеустрою та кадастру,
геоінформаційних систем і технологій»,
академік Академії наук Вищої школи
по Відділенню наук про Землю,
доктор технічних наук, професор

Проблеми підготовки фахівців напряму «Геодезія, картографія та землеустрій», а також сертифікації інженерів-геодезистів та інженерів-землевпорядників неодноразово розглядалися на сторінках «Землевпорядного вісника», зокрема автором цієї статті у 2013 році [1,2]. Минуло небагато часу, а зміни, що відбуваються в країні, вносять суттєві корективи

в підготовку кадрів. У зв'язку з цим освітянам, науковцям, керівникам галузевого відомства необхідно скоординувати свою роботу.

Що нині насторожує? Про це по порядку.

Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей (Перелік 2015 року)», за

якою нині здійснюємо підготовку здобувачів вищої освіти, та наказ Міністерства освіти і науки України від 6 листопада 2015 року № 1151 «Про особливості запровадження вищевказаного переліку» [3] для більшості моїх колег стали несподіванкою. У системі підготовки кадрів мають відбутися колосальні зміни, які обов'язково оновлять кадрові пропозиції на ринку праці.

Переліком 2010 року (постанова КМУ від 27.08.2010 року № 787) в галузі «Геодезія та землеустрій» були затверджені освітньо-кваліфікаційні рівні спеціаліста і магістра по:

- геодезії; картографії; землеустрою та кадастру;
- оцінці землі та нерухомого майна;
- геоінформаційних системах і технологіях;
- фотограмметрії та дистанційному зондуванні;
- космічному моніторингу землі.

● Перевагою (у всякому разі логічною) є те, що:

1. Велика кількість спеціальностей (і не лише нашої галузі) вже є економічно не вигідними. Для порівняння: в колишньому СРСР з його територією і економічним станом інженерів з геодезії готували три спеціалізованих ВНЗ і чотири по землевпорядкуванню (та декілька факультетів інших ВНЗ). Тому велика кількість спеціальностей, що готувалася за Переліком 2010 року для України, з її економічними потенціалом і ресурсами, вже втратила актуальність.
2. Забезпечити якісний професійний кадровий склад спеціалізованих кафедр усіх ВНЗ України є неможливим, тому якість підготовки була невисокою.

● Недоліками слід вважати:

1. Колосальну переробку всієї навчально-методичної документації — від навчального плану до конспектів лекцій.
2. Найбільш неприємним буде скорочення великої кількості вчених — кандидатів та докторів наук — через зменшення навчального навантаження та відсутності професійної необхідності значного переліку спеціальностей вчених звань. Адже галузі науки, за якою присуджувався науковий ступінь за переліком наукових спеціальностей (Перелік 2011) і галузей знань за переліком спеціальностей 2015 року скоротилися майже в чотири рази [3]. Наприклад, спеціальності, що передбачають вивчення складу і будови Землі включно із гідросферою і атмосферою, у тому числі геологія, геофізика, мінералогія, геохімія, вулканологія, сейсмологія, геоморфологія, фізична географія та інші науки про Землю, метеорологія та інші атмосферні науки (включаючи кліматичні дослідження), гідрологія, океанологія, палеоекологія будуть тепер мати одну наукову спеціальність — науки про Землю. І таких прикладів багато.

За нашим напрямом із семи спеціальностей всі вищі навчальні заклади (а їх тепер в Україні 44) з 01.09.2016 року будуть готувати здобувачів вищої освіти однієї спеціальності — «Геодезія та землеустрій». Тільки в Києві 7 ВНЗ, а саме: Національний університет ім. Т. Шевченка, Національний авіаційний університет, Київський національний університет будівництва і архітектури, Національний університет біоресурсів і природокористування, університет новітніх технологій, університет «Крок», коледж інформаційних технологій і землевпорядкування при НАУ з 01.09.2016 року будуть продовжувати готувати бакалаврів та магістрів (крім коледжу) за однією спеціальністю «Геодезія та землеустрій».

Розглянемо переваги і недоліки такого нововведення.

Геодезія — наука про методи визначення форми і розмірів Землі, зображення її поверхні на планах і картах і точних вимірювань на місцевості. В перекладі з грецької мови слово «геодезія» означає землерозподіл або вимірювання на Землі. З землеустроєм геодезію пов'язує вивчення точних методів і приладів вимірювання на відносно невеликих територіях земної поверхні. Слід також відзначити нерозривний зв'язок геодезії з астрономією, гравіметрією, а також геофізикою та геологією [4].

Аналізуючи переваги і недоліки, для якісної підготовки здобувачів вищої освіти, зважаючи на автономність ВНЗ, на прикладі університету новітніх технологій, пропоную підготовку бакалаврів і магістрів спеціальності «Геодезія та землеустрій» денної форми навчання вести за навчальними планами підготовки бакалавра три роки і магістра два роки (підготовка спеціалістів з 01.09.2017 року буде відсутня). У навчальних планах слід дотримуватися законодавчо дозволених кількостей кредитів на підготовку (відповідно 240 і 120). Для педагогічного навантаження професорсько-викладацького складу 600 годин на рік навчальні плани повинні мати пропорцію аудиторного і самостійного навантаження у співвідношенні 1/3 до 2/3 відповідно [5]. При цьому в навчальних планах мають бути «достойно» представлені такі дисципліни як картографія, фотограмметрія, аерокосмічний моніторинг, ГІС-технології, кадастр, оцінка землі та нерухомості. Такі навчальні плани ми вже підготували, з ними можна ознайомитися на сайті нашого університету.

Важливим питанням для професійних спеціалістів з геодезії та землеустрою і кадастру залишається сертифікація цих спеціальностей. Думки з цього питання я опублікував раніше. Значною мірою порушені питання є актуальними і тепер. Зокрема, йшлося про необхідність такого заходу та неправомірну вигоду за цю послугу. Факти корупції за сертифікації, на жаль, мають місце.

Відомо, що рівень заробітної плати характеризує індекс (еквівалент) вкладу працівника в загальну справу колективу. Пошлю-

ся на добре відомий факт. Заробітна плата голови Національної поліції України в 2016 році 97 000 гривень [6] і посадовий оклад професора ВНЗ 3 700 гривень на місяць неправомірно різні. Переконаний, що грошима корупцію не перемогти. Зникне сертифікація — зникне грошовий хабар. А якість виконання професійних робіт за наявності сертифіката — питання надумане. В цьому мене переконує великий виробничий та науково-педагогічний досвід роботи. Мої зусилля щодо вирішення цього питання поки що не дали позитивних результатів.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Пропоную ВНЗ, що готують спеціалістів з «Геодезії та землеустрою», з 01.09.2016 року ввести в дію навчальні плани підготовки бакалаврів на 3-и роки (за кількості кредитів 240), спеціалістів на 1 рік (на 2016-2017 навчальний рік), а магістрів професійної підготовки на 2 роки (кількість кредитів 120).
2. Усі навчальні плани мають забезпечити пропорцію аудиторних і самостійних годин у співвідношенні 1/3 до 2/3 відповідно.

Варіанти навчальних планів з врахованими пропозиціями по пунктах 1 і 2 розроблені і є на сайті нашого університету.

3. Нова наукова спеціальність «Геодезія та землеустрій» має розглядатися спеціалізованими Вченими радами по захисту кандидатських і докторських дисертацій фаховими вченими (докторами наук, професорами) у співвідношенні: з геодезії — 50%; з землеустрою — 40%; з картографії, фотограмметрії, кадастру — 10%.
4. Для працевлаштування за профілем нових спеціальностей Кабінет Міністрів України має терміново розробити новий класифікатор професій.

Література

1. Боровий В.О. Проблеми та пропозиції до якості підготовки фахівців напряму «Геодезія, картографія та землеустрій» // «Землепорядний вісник». — № 7, 2013 рік. с. 7-11.
2. Боровий В.О. Сертифікація інженерів-геодезистів та інженерів-землепорядників. Що треба змінити? // «Землепорядний вісник». — № 1, 2013 р., с. 10-11.
3. Наказ МОН № 1151 від 06.11.2015 р. та Постанова КМУ від 29.04.2015 р. № 266.
4. Грабовий В.Н. Геодезія. ДНВП «Аерогеодезія». — Київ 2002 рік. 294 стор.
5. Наказ МОН № 47 від 26.01.2015 р. та лист МОН № 1/9-126 від 13.03.2015 р.
6. Газета «Метро — Ньюз». № 88 (317) від 03.12.2015 р.

A NEW SPECIALTY «GEODESY AND LAND MANAGEMENT». ISSUES CHANGE AND OFFERS RATIONAL SOLUTIONS

BOROVOY Valentin

The actual issues of higher education in the mirror of the specialty «Geodesy and Land Management». Among them: an analysis of Ukraine Resolution of the Cabinet of the new Special (List — 2015); dignity and cons of such a decision; the need to change the curriculum; what will happen to the scientists of many disciplines; proposals on these and other issues.

These thoughts and suggestions based on the author's experience over many decades. Even their partial adoption will improve training Professionals in the industry.

ВВЕДЕНА НОВАЯ СПЕЦИАЛЬНОСТЬ «ГЕОДЕЗИЯ И ЗЕМЛЕУСТРОЙСТВО». ПРОБЛЕМЫ ИЗМЕНЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ ИХ РАЦИОНАЛЬНОГО РЕШЕНИЯ

БОРОВОЙ Валентин

Рассмотрены актуальные вопросы высшей школы в зеркале специальности «Геодезия и землеустройство». Среди них: анализ Постановления КМ Украины о новых специальностях (Перечень — 2015); достоинства и недостатки такого решения; необходимость изменения учебных планов; что ждет ученых многих специальностей; предложения по этим и сопутствующим вопросам.

Приведенные мысли и предложения базируются на опыте автора в течении многих десятилетий. Даже их частичное принятие улучшит подготовку специалистов в отрасли.

Ключевые слова: геодезия, землеустройство, учебный план, специальности, сертификация.

